

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletne 15 Din,
— za inozemstvo letne 60 Din.

Posamezna številka 1 Din

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštno hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani; cela stran 600
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstem vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murški Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

IV. LETO

Murska Sobota, 3. novembra 1935.

ŠTEV. 44

V pomislek.

Vsa naša notranja politika je v zamenju J. R. Z. (Jugoslovanska Radikalna Zajednica), ki ima svojo največjo oporo v centralni vladi, v kateri so baš iniciatorji fuzioniranja treh strank: radikalne, slovenske ljudske in muslimanske stranke. V našo politično areno je stopila nova sila, ki se je v najkrajšem času znala najti najintimnejši stik z ljudstvom, ki ni sprejelo celoten program, temveč je ostalo zvesto prvotni politični grupaciji in njenim voditeljem. Tako radikali, muslimani in tudi Slovenci v taboru slovenske ljudske stranke. Združena opozicija, v kateri imajo Hrvati glavno besedo, pa je stopila v ozadje, ne meneč se za medsebojne ženitve večjih in manjših strank, ter naglasila: Spregovorili in delali bomo, ko bodo svobodne volitve za nami. Številčno močnejša stranka bo imela pri tem zadnjo besedo, zato je opaziti v obeh taborih živahno gibanje in delovanje na organizaciji svoje grupacije, da hitro se menjajoči dogodki ne bi našli ene kot druge pri nedovršeni stavbi. Dnevno časopisje ve mnogo o tem poročati.

Nas predvsem zanima položaj v Sloveniji in trenutni politični obraz našega sreza. Dočim so tudi pri nas zbrali pod bojno zastavo vse nekdanje pristaše slov. ljudske stranke, se je enostavno prezrlo, (tudi onstran Mure!) vse pristaše nekdanje radikalne stranke. In teh ni bilo malo. 3000 volilcev se je v naših krajih leta 1927 postavilo na stran radikalne stranke. V takratni dobi jih je smatral glavni odbor radik. stranke vsega uvaževanja vredne in jim posvečal vso pozornost. Po volitvah se seveda na marsikaj pozabi, pri ženitvah pa se ne gleda več na število 3000, če je dota neveste bogata. Ne samo to, da se jih hoče potisniti v pozabljenje. Še več: nekdanje eksponente radikalne stranke v Prekmurju se prezira in se jih hoče pomesti iz mest, do katerih imajo polno pravico po svojih sposobnostih in neomajenem zaupanju ljudstva. Plačilo za zvestobo je bridko!

Na nekaj smo radovedni! Kaj bodo napravili krmari naše notranje politike s temi ljudmi, ki so nastopali in bodo nastopali

kompatno v obrambo svojih gospodarskih interesov. 3000 je število, ki je bilo zaznamenovano leta 1927. In če danes povemo, da se je to število v zadnjih letih le povečalo in da se ni križem rok sedelo na doseženih uspehih, ampak se je pristopilo k poglobitvi organizacije, smo s tem storili napram javnosti le svojo dolžnost, da vidi čudne metode gotovih krogov, ki v svoji širokotezosti in velikodušnosti hočejo sebi in drugim zatajiti obstoječo politično grupacijo v Prekmurju. V nobenem oziru jih ne bo presenetil ne čas ne dogodki, za to nam jamčijo njih voditelji in če bi prišlo do kakih volilnih borb, bodo s kompaktnim nastopom dokazali svoj obstoj in znali si bodo priboriti one pravice na gospodarskem in političnem polju, ki jim pritičejo. Bivši radikali uživajo v naših krajih precej simpatije med najširšimi sloji prebivalstva, ter so po 6. januarju svoje vrste tudi številčno pomnožili. Nobenemu niso branili vstop v njih vrste, nasprotno, pripadnikom drugih strank, predvsem pozitivnim elementom so omogočili skupno sodelovanje v prospeli celokupnega gospodarskega življenja. Da je bilo to delo plodonosno,

je največji dokaz v številčnem porastu pristašev, ker narod ne naseda besedičenju, ampak se oklepa izvršenemu delu in krene po poti, kjer so že vidni uspehi.

Če motrimo današnje politično življenje pri nas, si ne moremo ubraniti kritike napram vodstvu J. R. Z., ki hoče delati v Sloveniji brez sodelovanja bivših radikalov, ki še danes naglašujejo javno in odkrito svojo strankarsko pripadnost. To preziranje pa lahko postane usodno, najmanj pa silno neprijetno. Notranje politični položaj ni baš rožnat in mnogo truda je treba, da se ga obvlada v mejah normalnega razvoja. Vrste nezadovoljnežev pa se prav lahko še pomnoži z nekaj tisoč organiziranimi pristaši nekdanje radikalne stranke v naši banovini, posebno pa pri nas v Prekmurju. Izhod se bo našel in se mora najti in našla se bo tudi potrebna politična smer.

Še to: Ako bi se vsi, katere se danes odstranjuje in prezira radi svoje politične orientacije, strnili v opozicijo, preti resna nevarnost, da bi odločujoče vplival politični program sosedne banovine. In to ne bi bil korak k normalizaciji notranje političnih razmer!

POLITIKA

Narodni delovni klub je ustanovila skupina poslancev okoli dr. Lovrenčiča, dr. Pinterovića in Kosića. Novi klub šteje 35 poslancev.

Večinski klub se je preosnoval v poslanski klub JRZ. Šteje že nad 130 poslancev.

Notranji minister dr. Korošec je imenoval komisijo, ki naj dožene, če je upravičen dvig cen za razne življenske potrebščine. Komisija je z delom že začela.

Edini izhod iz sedanje politične situacije, je po mnenju združene opozicije, da se razpišejo nove volitve.

Združni zakon in konkordat med Jugoslavijo in Vatikanom bosta kot prva zakona predložena prihodnjemu zasedanju narodne skupščine.

Naša država je prepovedala vsak izvoz orožja in vojnega materijala v Italijo in njene kolonije.

Zakonski načrt o volitvah narodnih poslancev je že izdelan ter bo v kratkem predložen ministrskemu svetu v odobritev.

Na svojem potovanju v inozemstvo se je Nj. Vis. knez namestnik

Pavle sesestal v Londonu z britanskim zunanjim ministrom Hoareom. Sestanek je trajal nad eno uro.

V kratkem se bo na poziv grške vlade sestala skupna konferenca zunanjih ministrov Male antante in Balkanske zveze. Na tej konferenci naj bi Češkoslovaška, Romunija, Jugoslavija, Grčija in Turčija določile skupno stališče glede izvajanja gospodarskih sankcij proti Italiji.

Glede prehrane prebivalstva v siromašnih krajih, je minist. svet odobril kredit 8 milijonov dinarjev za nakup hrane. Kmetijskim skladom na področju Bosne in Hercegovine, se je dovolil kredit v iznosu 10 milijonov Din, v svrhu posojila za ljudsko in živinsko hrano v siromašnejših pokrajinah.

Narodna skupščina se bo po zatrevanju vladnih krogov sestala 7. novembra.

V ministrstvu kmetijstva izdeluje posebna komisija pravilnike, ki jih predvideva uredba o zaščiti kmetov.

V ministrstvu financ pa živo delajo na novem proračunu, ki bo

pravočasno predložen v razpravo Narodni skupščini.

Vse naše gospodarske organizacije so poslane merodajnim krogom zahtevo, naj v primeru, da se bodo izvajale gospodarske sankcije proti Italiji, store vse potrebno, da se očuva naše narodno gospodarstvo pred nezaželjenimi posledicami. Zlasti lesna industrija bi bila hudo prizadeta, če bi se ustavil izvoz lesa v Italijo.

Skupščini Glavne združene zveze kraljevine Jugoslavije, ki se je vršila v Osijeku, je prisostvoval notranji minister dr. Korošec, ki je vodil tudi skupščino. V svojem govoru se je pečal o boju združništva z današnjo gospodarsko krizo. V naši državi je 7000 zadrug, v katerih je včlanjenih nad 900.000 zadrugarjev.

V Šabcu je bil velik tabor združene opozicije. Navzoč je bil tudi zastopnik dr. Mačka. Ljuba Davidovič je v obliki 10 narodnih zapovedi orisal zahteve združene opozicije.

V Zagrebu se bodo v kratkem sestali voditelji opozicije in sestavili svoj program.

Romunskega zunanjega ministra Titulesca hočejo baje zrušiti, radi njegove Rusom prijazne politike.

Mussolini je baje Angliji stavil nove predloge v svrhu rešitve abesinskega konflikta in sicer: Italija dobi to, kar je že zasedla, Abesinija se mora razorožiti, Italija pa bi imela v Afriki le toliko vojakov, kolikor bi določila Zveza narodov. Abesinija gotovo ne bo hotela sprejeti teh pogojev.

23 držav je dosedaj že prepovedalo vsak izvoz orožja in municije v Italijo in njene kolonije.

Na Abesinski fronti ni prišlo v zadnjem času do večjih bitk. Baje se pa na italijanski severni in južni fronti pripravlja ofenziva in to iz abesinske kot iz italijanske strani.

Okoli 7000 Italijanov, ki živijo v Egiptu je zaprosilo za egiptsko državljanstvo, da jim ne bi bilo treba iti na vojno.

V Ženevi je bil dosežen po Lavalovi zaslugi začasen sporazum med Italijo in Anglijo. Italija je umaknila svojo vojsko iz Libije, Angleži pa so zmanjšali svojo mornarico v Sredozemskem morju.

Abesinski cesar je izjavil, da se ne bo pogajal z Italijo, dokler se nahajajo italijanske čete na abesinskem ozemlju.

V novosvobojenih pokrajinah so Italijani odpravili vse davke in vse dajatve in tudi vse carine.

Nemčija je zgradila v zadnjem času 20 podmornic.

Posledica zvišanja poštne pristojbin.

Gornja Radgona koncem oktobra.

Poštno telegrafski in telefonski vestnik kot služben, organ poštne ministrstva, prinaša v svoji zadnji številki razpis o zvišanju poštne pristojbin za dostavo pisem, ki jih dostavljajo sodišča raznim strankam v civilnih, izvršilnih in deloma tudi v kazenskih zadevah, potom poštne uradov. Za vse zadeve, v katerih obveščajo sodišča stranke proti povratnici razven onih, ki v sodno kazenskih zadevah izrecno niso izvzete in poštne prosto, je sedaj zvišana poštne pristojbina za polovični znesek redne pristojbine za povratnico; za povratnico znaša redna pristojbina 3 Din in znaša povišica torej 1.50 Din od pošiljke. Doslej se je plačevala od vseh sodnih pošilk redna poštne pristojbina 1.50 Din, od sedaj za naprej pa znaša ta pristojbina s povišico za povratnico 3 Din. To pristojbino morajo plačati stranke ob priliki dostave pa bilo, da so pravne stranke ali samo priče.

To zvišanje poštne pristojbin je v sedanjem času, ko so na eni strani cene poljskim pridelkom znatno padle, na drugi strani pa so se prejemki, posebno nižjih uslužbencev, precej znižali, posebno hudo prizdela prebivalstvo tukajšnjega okoliša, ki so po pretežni večini po poklicu viničarji ali pa majhni posestniki — kočarji. To revno ljudstvo je zaposleno skozi celo leto pri večjih posestnikih ter dobijo vsled pomanjkanja denarnih sredstev navadno plačilo v naturi, bodisi v vidu poljskih pridelkov ali pa zemljo v zakup, katero nato sami obdelujejo. Ako pa že dobijo plačilo v gotovini, kar je v redkih slučajih, znaša isto dnevno 5 do 8 Din.

Če mora pri sedanjem zvišanju poštne pristojbine prejemnik pošiljke iz vrst teh revnih slojev plačati za dostavo pisemske pošiljke 3 Din, torej pri gori navedenih dejanskih razmerah skoraj polovico svojega zaslužka, je jasno, da pomeni to občutno breme in to še posebno v onih slučajih, kjer mora nastopati kot priča, ker se mu le redkokedaj povrnejo ti stroški od strani pravnih strank, posebno če so tudi ti revni.

Čeravno je bila dosedanja poštne pristojbina po 1.50 Din od pošiljke razmeroma še precej nizka in znosljiva, se je neštokrat primeril slučaj, da stranke niti te pristojbine niso zmogle ter so vračale pošiljke s pripombo, da nimajo denarja, za plačilo pristojbine.

Če stranke doslej niso zmogle niti te nizke pristojbine, je jasno, da jim bo sedaj še težje. Posledica tega zvišanja bo, da bodo stranke iz popolnoma lastnih gmotnih ozirov vsled pomanjkanja gotovine, za katero je posebno na deželi v siromašnejših okoliših zelo hudo, odklanjale dostavo poštne pošiljke ter iste vračale sodiščem. S tem pa ne bo samo sodno poslovanje znatno oteženo, temveč tudi za stranke in priče zvezano z znatnimi stroški, ker bodo sodišča v smislu predpisov primorana preložiti naroke in razprave vsled odsotnosti strank ali prič in to na stroške strank, ki niso prišle.

Podpirajte šolsko kuhinjo!

Nikdar v življenju nismo tako jasno spoznavali, da je ekonomsko stanje oni temelj, ki odločno vpliva na kulturno življenje, kakor danes. Razrvane razmere v domovim, gospodarske težkoče, pomanjkanje in brezposelnost, so faktorji, s katerimi se bori naš narod. Vsi ti faktorji pa so zašli tudi v šolo in delajo učitelju največje preglavice. Temeljite razprave na mesečnih konferencah o gospodarstvu v našem kraju, vodijo učiteljstvo do ugotovitve, da je glavni vzrok slabe šole in slabega materiala ekonomska pasivnost vsega okoliša. Dva odločilna momenta sta tu, ki podčrtavata ekonomsko pasivnost in to: delo in prehrana. Radi pomanjkanja denarja ne morejo najeti stari delavcev, kakor je bilo to možno nekdanj, zato mora iti deca že ob prvem svitu na delo, kar ima za posledico, da pride izmučena in neprespana v šolo. Kaj pa prehrana šolske mladine? Ali ste že gledali mladino, ko gre mimo vas? Ste li videli izmučena in posušena telesa, ki so plodovi naših materdelavk, katere se pehajo noč in dan za življenje, a ne morejo nuditi otro-

kom kaj boljšega kot krompirjeve juhe, kaj še kruha ali toplega mleka. Kaj bo iz teh otrok, bi se moral vprašati vsak, ki ljubi domovino in vse, kar živi v njej. Navadno tožijo v življenju oni, ki sedé pri pogrnjenih mizah, solz in jok teh bednih pa ni slišati, ker nima za nje tudi nihče ušes. Vendar te solze ne gredo mimo šole. Tu se pokažejo v pravi luči in z vsemi posledicami. Zato je dolžnost naše šole, da zakliče javnosti:

„Pomagajte bednim otrokom naše šole!“

Šolska kuhinja drž. nar. šole v M. Soboti je v minulem šolskem letu delila 50 otrokom vsak šolski dan mleko in kruh. Mnogo porcij se je razdelilo, a še stegujejo drugi roke, ki tako željno vpirajo poglede. Odkod vsem? Število je veliko, denarja pa prav malo. Uči-

teljski zbor apelira na vse sloje naše javnosti, ki poznajo socialne razmere naših otrok: pomagajte jim! Prinesite kar osebno, ali pa pošljite po pošti vaš dar na upravo šole. Učiteljski zbor noče nadlegovati strank s kako dobrodelno akcijo in nabiralnimi polami, saj je tega že preveč, še manj pa bi želel, da bi bil komu nadležen in bi prišel prosit ob nepravem času, ko morda ni okroglega pri hiši. Pošljite, kadar morete in kolikor morete! Vsak najmanjši prispevek bo okrepil siromašno dete in bo povzdignil njegovo dušo k še večji ljubezni do bližnjega in domovine.

Op. ur.: *Apeliramo na javnost, da po svojih močeh prisloči človekoljubni akciji na pomoč.* Imena darovalcev bomo objavljali v našem časopisu.

DOMAČE VESTI

MIMO NAS

Ni še dolgo tega, kar je v Zagrebu izhajal vsega spoštovanja vreden časopis „Senzacija“. Zelo je bil razširjen, vsaj tako so izdajatelji naglaševali, in čitatelji so kar požirali s krvavimi črkami natisnjene vesti. Visoko nad zemeljskimi nadlogami in težavami so se sprehajali izdajatelji in večjemu kedaj stegnili nogo, da so pohodili iz usmiljenja kakšen mrčes, kakor so se sami radi izražali. Sotrudniki „Senzacije“ so imeli nalogo povsod iztakniti kakšen škandal ali škandalček, ga obsojati, a sami sebe pa biti po prsih, češ, kako smo pošteni. Pa se je ta poštenost naenkrat spodtaknila in oblast je prepovala, da bi še naprej izhajal list. Brihtne glave pa so začele izdajati: „Novo senzacijo“. A smola! Paragraf se je z vsoto težo zvalil na listič, še več, tudi na izdajatelje, ki so romali pred sodnike. Zakaj? Stvar je bila namreč ta: Ko so zvohall kakšen škandal (če ga ni bilo, so si ga sami skonstruirali) so prišli k dotičnemu gospodu (ali gospe) in mu rekli: „Izvedeli smo, da je tako in tako z vami (pri tem so zamežikali z levim očesom) skratka da ste povzročili škandal. Naša moralna dolžnost je, da to napišemo za javnost v našem zelo razširjenem in spoštovanem listu. To bo silno neprijetno za vas.“ Gospod (ali gospa) se je seveda ustrašil. Kdo se ne bi? Greh se pač silno rad prime vsakega človeka. In ko je gospod „od lista“ to videl pa ga je zapupno potrepjal po rami ter mu zašepetal: „Če mi date 800 Din pa ne bomo ničesar pisali. Nasprotno, v deveta nebesa vas dvignemo, če hočete.“ Večkrat je bila lepa in značajna kupčija sklenjena, večkrat pa tudi ne. Odvisno je bilo pač od težine greha in razpoloženja „gospoda od lista“. Kar tako sem to zgodbo povedal. Mogoče pa bi komu služila v pouk? Sicer je prav lepo, da se na podlagi kakšnega škandala hoče zaslužiti, recimo 800 Din. Koristno je tudi. Samo to je škoda, da v takšnih okoliščinah izgubi afera, škandal ali škandalček mnogo na veljavi in pristnosti. Ali ne bi bilo škoda?

VSİ SVETI.

Turobno zvonijo zvonovi
Lepo okrašeni so grobovi
K molitvi za mrtve, zvonovi kličejo.
Na grobovih pa lučke plašno gorijo.

Materi dragi, kakor očetu
Bratu in sestri kakor detetu,
Priatelju, znancu, možu in ženi
Pokojnim vsem danes lučka gori.

Venci številni krasè spomenike
V katerih pokojnih ime se blišči
Mnogo grobov je tudi med njimi
Kjer lučka nobena na njih ne gori.

Resnih obrazov ob grobu stojimo
V molitev pobožno se poglabimo:
Za dušni mir in njih pokoj
Te prosimo o Stvarnik moj.

Fr. Klopčič, M. Sobota

Murska Sobota:

— Premestitev. Davčni inšpektor pri tuk. davčni upravi g. Franc Bolé je imenovan za višjega davčnega kontrolorja v 6 skupini, pri davčni upravi za Ljubljano-okolico. Na njegovo mesto pride davčni kontrolor 7 skup. g. Alojzij Germovšek, ki je dosedaj služboval v Novem mestu.

— Za rešilni avto sreskega odbora društva Rdečega križa v Murški Soboti so darovali: g. Benko Josip, narodni poslanec 1000 Din, g. Dr. Vadenal Ljudevit, odvetnik 100 Din, g. Kohn Samuel, trgovec M. Sobota 100 Din, g. Marušič Valburga, šol. upravn.

Ferjan M. Razpotje

21

Urh opazuje podplat, kakor še nikdar ne bi videl kaj sličnega in še druge noge lovi z očmi, da bi opazil kaj zanimivega... A koraki so enakomerni. Trdi in neizprosni, hitijo po začrtani poti. Pred njimi se opleta črna halja. Ob robovih je polna snega in izgleda kakor da bi bila poškrabljena sivga blata. Pa je pred Urhom pesem, žalostna in zategla, tujih besed in še bolj samotna sredi zasnežene pokrajine. Za njim pa mrmljanje žensk, kakor šumenje daljnega jezca. V tilniku pa je bolečina, ve da bi ponehala če bi sprožil glavo: Noče. Pred njim bi se gibala rakev. V njej bi čutil Trezo, četudi je že z obrazom obrnjena k pokopališču. Misli mu ne bi bile prizanesljive, na dušo se bi mu vsedle in mu jo glodale dokler ne bi začutil v bližini krvavečo rano.

Če samo znanca spremljaš na taki poti, je hudo. Tem huje je če greš za mrtvo ženo, ki nosi s seboj v grob del tvojih let, četudi je ob zdrobljenih dnevih več preklinjanja ko kaj drugega.

Ko so obstali ob grobu pa je Urh vstrepetal. Za njim je zaplakalo nekaj žensk, ki jim odprt grob vedno zvalja solze v oči, radi samih sebe in radi njih, katere so spremljali do sem in so jim bili blizu srcu in duši. Duhovnik je še hitro zmolil očenaš za rajnko, potem pa so začele padati zmrzle grude na rakev v grobu. Urh je stopil prav do groba in se še enkrat zazrl v jamo. Še enkrat je videl Trezin obraz pred sabo, pa je krčevito zatislil oči in proseče zamrmral: „Z Bogom Treza... naj ti sveti večna luč. Amen!“

To je bilo Urhovo slovo in zadnja molitev za svojo ženo, na katero

so bobneč padale grude in jo že vso zakrile. Vsem se je mudilo. Tudi grobarju. Dan se je nagibal v večer in iz hribov je zapihal sever, neusmiljeno in ostro.

Urh se je izognil gostilne in šel domov. V mračni sobi ni prižgal luči. Na večerjo ni mislil. Ko je pri oknu skadil svojo pico tobaka, je zlezal pod pernico. Globok je bil njegov spanec, kakor po težkem delu, ki mu je povzročalo že dolgo, dolgo moreče skrbi. Sedaj je opravljeno, vestno in skrbno. Vest je mirna. Jutro se bo porodilo iz mraka. Le še ure so vmes...

V.

Za Urha se je začelo novo življenje. Dolgo časa je bil še priklenjen na preteklost, vsaka malenkost v hiši ga je spominjala rajnka: stol pri mizi, molk v kuhinji, mrzel štedilnik, razmetana omara, umazana šipa, paj-

čevine po kotih, umazani piskri, še lastna srajca, ki je bila že vsa siva in se mastno svetlikala na robovih rokava in ovratnika. Nekaj dni po pogrebu se je držal še hiše. Posedal je v sobi, hodil v delavnico, včasih se je lotil tudi kakšnega dela, samo, da bi minul čas. Opoldne mu je sosedova dekla, že priletna Kata, krepkega in zalitega telesa, smejočih in zvitihi oči, ne grda, ne lepa, skratka prikupna a dolgega jezika, prinašala piskerček tople juhe in včasih še tudi košček mesa. Če je pa Urha stisnil glad, je bilo še nekaj poveljenega mesa v hiši. Krače je našel, ko je stikal po podstrešju. Za tramom so visele, zavite v papir in zakrite s staro obleko. Treza jih je tako skrila pred Urhom in Lacijem. Tudi zvečer je prihajala Kata.

(Se bo nadaljevalo.)

Plačilo naročnine

Ponovno prosimo vse cenjene naročnike našega lista, da poravnajo zaostalo naročnino čimprej, sicer bomo primorani pošiljanje lista ustaviti. Uprava mora redno odplačevati tekoče izdatke, ki so mnogo večji nego znaša celokupna naročnina. Dovolj je, da lastnik lista krije primankljaj, nemore pa kriti tudi oni znesek, ki ga naročniki dolgujejo. Z izdajo lista se ne išče nobenih dobičkov, ampak se nudi javnosti potrebno štivo, prav posebno glede objav raznih strokovnih člankov gospodarske panoge in dnevne novosti ter politično situacijo pri nas in drugod. Naročniki v Franciji naj določijo naročnino po: Banka Baruch 15, Rue Lafayette, Paris.

drevja, ker je sadjarstvo ona kmetijska panoga, ki je pri današnjih prilikah že najbolj dobičkanosna. Praksa je tudi pokazala, da je v tukajšnjih krajih jesensko sajenje boljše kot spomladansko.

— **Nesreče.** Prevžitkarica Prelog Jožefa iz Borejc, je na paši postala žrtev pobesnele krave. Dobila je več poškodb na nogah. — 76 letnega prevžitkarja Drvarič Matijo, doma v Dol. Slavečih, so pripeljali v bolnišnico. Po lastnih izjavah ga je baje pretepel njegov sin. — Ponesrečenca se zdravila v tukajšnji bolnišnici.

— **O dogodkih v Abesiniji** boste najboljšo informiranih, če si nabavite „Orion“ aparat v prvi prekmurski strokovni radiodelavnici Nemeč J.

— **Smrt.** V mesecu septembru in oktobru so umrli v tuk. bolnišnici: Ognjanović Borislav, 41 l. graničar, Ocinje. — Primožič Boris, 7 m. sin dninarice, Kamovci 47. — Mertik Štefan, 41 l. m. posestnik iz Brezovice. — Votek Terezija, 33 l. dninarica iz Noršinc. — Völgyi Jožef, 28 l. sezonski delavec iz Doline. — Omor Štefan, 55 l. dninar iz Krajne. — Sukič Štefan, 53 l. m. posestnik iz Kuzme. — Domitrič Ana, 77 l. m. posestnica iz Ižakovec. — Kerec Irma, 34 l. sezonska delavka. — Horvat Terezija, 71 l. dninarica iz Bogojine. — Cirič Ignac, 30 l. dninar Gradišče. — Hozjan Ignac, 44 l. dninar, Trnje. — Lebar Jožef, 63 l. hlapec, M. Sobota. — Nedog Jakob, 45 l. viničar, Ivanjševski vrh. — Serec Jakob, 80 l. viničar, Stročja vas. — Šömen Ana, Lendavske gorice. N. v m. p. l.

— **Povejte svojim otrokom!** Pri tuk. Sokolskem društvu se je na vovo reorganiziral lutkarski odsek ter že začel s svojim delovanjem. Prva predstava bo baje že prihodnje nedeljo t. j. 10. t. m. Vprizorila se bo igra: „Sneguljčica“, ki je na vseh lutkarskih odrih žela največje uspehe. Uverjeni smo, da bo mladina zopet napolnila sokolsko dvorano, saj že komaj čakajo na predstave, ki so lansko leto osvojile srca mladine. Mojster Abakumov pa je tudi tako izpopolnil svoj oder in svoje lutke, da bodo predstave tudi za vsakega odraslega pravi užitek.

Hornyphon...

— **Iz delovanja tuk. protituberkuloznega dispanzerja.** Niti mesec dni še ni od tega, kar je začel poslovati novo ustanovljeni protituberkulozni dispanzer v tukajšnji bolnišnici, pod vodstvom vodje bolnišnice

g. prim. dr. S. Brandieua. Obveščeni po časopisu so začeli prihajati bolniki od blizu in daleč, k brezplačnemu zdravniškemu pregledu. Mnogo bolnikov se je po pregledu napotilo na zdravljenje v zdravilišča, nekteri so ostal v bolniški oskrbi, druge pa se je napotilo domov v oskrbo domačih zdravnikov. Zaščitna sestra, ki je pridružena ambulatoriju pa je med tem časom obiskovala bolnike na domovih, predvsem one, ki so se bili javili k pregledu. K temu bi še pripomnili, da gre občinstvo povsod na roko zaščitni sestri v njeni težki in odgovorni službi, ki se lahko izkaže tudi z legitimacijo če je potrebno. V njen delokrog spada tudi obisk sorodnikov bolnika, da se dožene če se je bolezen razširila tudi na najbližjo okolico obolelega člana družine. Po navodilu zašč. sestri naj se tudi oni javijo na ambulatoriju, ker le na ta način se lahko omeji bolezen. — Ponovno povdarjamo, da je preiskava v ambulatoriju brezplačna in vsaka bojazn, češ pozneje pa bom dobil račun, je odveč. Dispanzer posluje vsaki četrtek od 8-9. ure na splošnem oddelku tuk. bolnišnice, soba št. II.

Hornyphon...

Gornja Lendava:

— **Nesreče.** 62 letna Ropoša Marija iz Kuzme je padla tako nesrečno, da si je zlomila levo nogo v gležnji. — 13 letni Matiš Miha iz Otovcev se je vozil s kolesom in padel ter si pri tem zlomil kost leve podlehti in dobil vrhu tega še nekaj prask po obrazu. Oba se zdravita v domači oskrbi.

— **Ne nasedajte širokoustnežem!** Opaža se, da nekateri zadolženi posestniki, kljub temu, da so dobili lepe zneske za jabolka in druge pridelke, namenoma ne poravnajo svojih dolgov pri denarnih zavodih, trgovcih, privatnikih i. dr. To pa raditega, ker verjamejo govoricam, ki so polne med narodom, češ da bodo vsi dolgovi črtani in da bo itak radi abesinsko-italjanske vojne vse „vrag vzel“. Pozivamo vse, da se ne pustijo begati od takih izmišljenih govoric. Dolg povsod trdno stoji in se bo črtal še-le takrat, ko ga poplačate. O kaki vojni sploh ni govora. Dolžnost vsakogar pa je, da širokoustneže, ki razširjajo med ljudstvom take senzacionalne vesti, prijavi oblastem.

— **Prošnja bo uslišana.** Preurejena grajska pot, ki vodi iz zgor. v spodnji del vasi, se bo na željo in veliko veselje prebivalcev vendar posipala z

gramozom. Sedanje deževno vreme je šele pokazalo kako ilovnato „testo“ bi morali kvasiti v negativnem slučaju, vso zimo. To bi bilo nevzdržljivo. Saj so se izgubljeni podplati kar dan na dan množili v mastni ilovici. Gospod župan je osebno prevzel to delo, tako da se sedaj z vso naglico dovaža nakupljen gramoz, ki bo še v teku tega tedna posipan, tako da bo nastala lepa uglajena pot, ki bo zadovoljila še tako fin „čevlječek“.

Zahvala.

Vsem, ki so nam pismeno ali ustmeno izkazali svoje sočutje, ki so pokojnega dragega očeta, soproga, starega očeta, brata, svaka in strica gospoda

Titan Ivana

obsuli s cvetjem in mu izkazali zadnjo čast pri pogrebu, se prisrčno zahvaljujemo.

Černelavci, dne 30. okt. 1935.

Žalujoča rodbina.

Iz delovanja Zdržbe trgovcev v Murški Soboti.

Zapiralni čas

v zimski dobi za trgovske lokale v Murški Soboti.

Po sklepu večine trgovcev iz kraja Murške Sobotice, se bodo trgovski lokali zapirali v zimskem času, t. j. od 1. novembra 1935, do 1. marca 1936, ob 18. uri (6. uri zvečer). Ker morajo vsi trgovci iz Murške Sobotice gornje striktno in strogo izvajati, vljudno prosimo p. n. občinstvo, da blagoviti gornje upoštevati in svoje potrebščine nabavljati ob pravem času.

Vsem trgovcem!

V petek, na praznik Vseh svetnikov bodo trgovine ves dan zaprte.

Krošnjarstvo in potniki.

Sresko načelstvo v Murški Soboti je poslalo vsem žandarmerijskim stanicam in občinam okrožnico sledeče vsebine:

Štev. 8161/2 Dne 23. X. 1935.

Vsem žandarmerijskim stanicam!

Opozarjam na tuk. odlok št. 7575/1 od 21. 9. 1933, ki je izdan v predmetu neupravičenega krošnjarenja v srezu.

Kljub nalogu za poostreno pažnjo nad krošnjarji, posebno še tujimi državljani, ki ponujajo in prodajajo od hiše do hiše manufakturno blago, papirne, keramične (steklne) izdelke in drugo, mi še vedno prihajajo pritožbe, da se krošnjarenje vrši v neomejenem obsegu naprej.

Hornyphon...

Glede točnega vršenja nadzora pojasnjem ponovno, veljavne predpise obrtnega zakona.

Po določilih sedaj veljavnega obrtnega zakona (§ 143 i sl.) ne smejo trgovski potniki (agenti) obiskovati strank niti z blagom, niti z vzorci, ampak smejo z vzorci obiskovati samo trgovce dotične stroke zunaj sedeža njih obrta, zasebnike pa samo z vzorci na poseben poprejšen poziv pri firmi, a nikdar ne z blagom! (v

viteljica v Adrijancih 30 Din, g. Titan Josip, šol. upr., gdč. Lokai Elza učit. g. Sosič Edvard, učitelj v Puconcih 5-5 Din. — Vsem darovalcem se odbor za plemeniti dar najiskreneje zahvaljuje.

— **VSE ŠOLSKE KNJIGE in vse šolske potrebščine za osnovne šole in gimnazijo dobite v trgovini HAHN IZIDOR v Murški Soboti.**

— **Pregled plemenskih konjev** po mešani komisiji bo 4. novembra zjutraj v M. Soboti pri Bacu. Pripeljati se mora vse banov. žrebce, vse priv. licencirane žrebce in vse kobile ter žrebete, ki so vpisani v rodovnikih in bili žigosani pri pregledu v Beltincih, da jim bo mogoče nuditi olajšave glede voj. obveznosti.

Hornyphon...

— **Izpitna predavanja v Murški Soboti.** Združenje obrtnikov v Murški Soboti tem potom obvešča vse pomočnike vseh strok, da urad za pospeševanje obrti v Mariboru, namerava prirediti izpitna predavanja kandidatov, ki delajo mojsterske izpite. Ker so predavanja velike važnosti za vse kandidate mojsterskih izpitov, opozarjamo vse pomočnike, da se predavanja sigurno udeležijo. Predavanja bo trajala 3 in pol dni. Vsak dan 9. ur. Stroške nosi urad sam. Udeleženci predavanja se lahko prigrasijo vsak dan pri Združenju obrtnikov v Murški Soboti. Uprava.

Kdor šteti z denarjem, kupuje ORION aparate



Brezobvezno predvajanje pri NEMEC J.

— **Plemenski sejem v Beltincih** dne 26. t. m., katerega je priredila Zveza živinor. selekc. organizacij v M. Soboti, je dobro uspel. Sposobnim je bilo priznanih 38 bikov, prodanih pa 16. Cene so bile po 5 do 675 D. za kg. žive teže. Kvaliteta in poreklo prodanih plemenjakov je bila prvovrstna tako, da ne zaostaje dosti za importiranimi plemenjaki.

— **Na Terezino** se je zgubila majhna zlata broša v obliki srca z ključem, posuta z briljanti. Najditelj naj vrne proti nagradi v uredništvu.

— **Kmetijska šola v Rakičanu** ima naprodaj (k odaji) lepa sadna drevesca (cepike) jabolk, hrušk in črešenj po cenl Din 7.- za komad. Posestnikom se priporoča, da zasadijo že sedaj v jeseni čimveč sadnega

kraju samem, kjer ima dobaviteljica sedež podjetja, velja za nekaj branš sicer pravica nabiranja naročil, a niti tukaj ni dovoljeno blaga po hišah prodajati). Poleg tega, da smejo trgovski potniki obiskovati trgovce in še to samo z vzorci, je izrečno tudi prepovedano inserirati, da se sprejemajo naročila n. pr. v stanovanju, niti se tu ne smejo naročila sprejemati, niti vzorcev razkazovati. Brez poziva se sme zasebnikom razkazovati blago samo izjemnih strok t. j. s šivalnimi stroji, s kolesi, čipkami in še nekatere druge. Poslednja izjema pa je tako ozka, da se mora v glavnem povdariti načelo o prepovedi obiskovanja ne-trgovcev bodisi z blagom, bodisi z vzorci. (Izjema glede urarjev in prodajalcev dragocenih kovin, ki smejo pač trgovcem nositi tudi blago ne le vzorce na ogled in ga izjemno tudi prodati, na načelu ne spremeni.)

Kar se tiče krošnjarjev v ožjem smislu besede naših državljanov opozarjam, da je po uredbi o krajih, v katerih je krošnjarjenje prepovedano (Ur. l. 266/74 iz leta 1928) krošnjarjenje prepovedano v vseh obmejnih srezih. Tu je dovoljeno krošnjariti samo takozvanim privilegiranim krošnjarjem (pri nas Kočevarjem in Črnomeljcem s kočevskim blagom). Prebivalcem duvanjskega, livanjskega in imotskega sreza je v obmejnem srezu prepovedano krošnjariti, smejo pa če jim ni posebej zabranjeno, obiskovati sejme in tržne dneve povsod.

Naslovom naročam, da vodijo stalno kontrolo nad krošnjarjenjem v srezu, ter vsak slučaj takoj prijavijo semkaj, na vsak način pa se ne sme nikakor več dogoditi, da bi se od domačih posebej pa ne od inozemskih potnikov ponujalo in prodajalo manufakturno in drugo zgoraj omenjeno blago. Takim krošnjarjem-potnikom zaplenite blago ter ga napotite Srezkemu načelstvu radi kazenskega postopanja.

Srezki načelnik:
LIPOVŠEK s. r.

Opozarjajo se posebno vsi p. n. člani-trgovci, da brezpogojno prijavijo vsakega krošnjarja, posebno pa potnika, ki bi obiskoval privatne stranke.

Nadaljno poročilo o postopanju sledi v prihodnji izdaji tega lista.

Sejmarji in njihove pravice.

Dogajajo se slučaj, da obiskujejo sejme razni trgovci brez zakonsko predvidenih pooblastil. Raditega opozarjamo vse naše člane že sedaj, na članek, ki bo izšel, radi pomanjkanja prostora, v prihodnji številki tega lista.

Uprava Združbe.

Trgovinske knjige malih trgovcev in obrtnikov.

Na prošnjo beogradske obrtniške Zbornice je izdal finančni minister odlok, da se mali trgovci in obrtniki ne kaznujejo po taksnem zakonu, če se ugotovi, da ne vodijo pravilno trgovinskih knjig. O vsakem takem konkretnem primeru se mora obvestiti pristojna Zbornica, ki bo potem poročala ministru.

Uredba o klirinških nakaznicah.

V zadnjem času so bile vedno bolj pogoste pritožbe gospodarskih krogov, zlasti pa zastopnikov naše izvozne trgovine, zaradi velikih težkoč, ki nastajajo zbog sklenjenih pogodb v plačilnem prometu s tujino. V tem oziru je najbolj slabo stanje z Nemčijo in Italijo, ker nam prva dolguje nad 300, druga pa 140 milijonov dinarjev. Radi tega so naši izvozniki primorani, da čakajo po mesece na izplačilo svojih terjatev, zaradi tega izgubljajo na tečajih, predvsem pa, ker je njih denar imobiliziran ter nimajo možnosti, da še naprej opravljajo svoje posle.

Ker je Kraljevska vlada vse te težkoče uvidela, je v sporazumu z Narodno banko izdala Uredbo o klirinških nakaznicah, da s tem olajša mobilizacijo terjatev iz kliringa z Nemčijo. V ta namen so tudi te nove klirinške nakaznice prenosne.

Na ta način morajo tudi zasebne banke lažje eskontirati te nakaznice ali na nje dajati predjeme, ne da bi bile v nevarnosti, da bi neki drug upnik odredil zaporo nad temi terjatvami. Trgovski in bančni krogi so zato pozdravili uredbo klirinških nakaznic, kot bistveno olajšanje trgovine z Nemčijo.

Uredba o klirinških nakaznicah se glasi:

Čl. 1. Klirinška nakaznica je listina, ki jo izda Narodna banka Kraljevine Jugoslavije in ki predstavlja obvestilo koristniku o izvršenem vplačilu v tuji valuti na njegov račun ko tudi o njegovi pravici, da sprejme protivrednost tega vplačila pri blagajni Narodne banke v dinarjih v skladu z določili sklenjenih pogodb o plačilnem prometu z dotičnimi državami.

Čl. 2. Od trenutka izdaje klirinške nakaznice ima pravico do plačila protivrednosti v dinarjih za vsoto plačani v tuji valuti, skladno s posameznimi plačilnimi pogodbami lastnik klirinške nakaznice, odnosno oseba, ki je z rednim nizom prenosov na nakaznici dokazala, da je postala njena lastnica.

Čl. 3. Predpisi meničnega zakona z dne 29. novembra 1928 se analogno uporabljajo tudi za klirinške nakaznice, v kolikor niso v nasprotju z določili te naredbe.

Čl. 4. Klirinška nakaznica ima te bistvene navedbe:

1. Znesek tuje valute;
2. Kronološki red za izplačilo v dinarjih;
3. Ime koristnika;
4. Označbo tujega zavoda, pri katerem je bil vplačan znesek v tuji valuti;
5. Označba načina izplačila v dinarjih;
6. Datum izdaje in
7. Podpis narodne banke.

Čl. 5. Izdaja klirinških nakaznic podleži plačilu takse, kakor se plača za izdajo čekov. (Tar. post. 36 taksne tarife zakona o taksah.)

Ta uredba stopi v veljavo z dnem njene objave v „Službenih Novinah“.

KITRETIJSTVO

Tekme rodovniške živine

(Nadaljevanje.)

Vsak par je bil vprežen v voz, ki je tehtal s tovorom vred 25 mtc. Vozovi so štartali v presledkih po 5 minut. Vozili so isto progo brez biča, kot biki na banov. cesti med M. Soboto in Veščico dolgo 4 km 12 m. Prvi par je prevozil to progo v 43 minutah, za km je rabil 10 min. 26 sek.; drugi par v 49 min. 30 sek., za km je rabil 12 min. 1 sek.; tretji par v 53 min. 5 sek., za km je rabil 12 min. 55 sek.; četrti par v 47 min. 10 sek., za km je rabil 11 min. 27 sek.; peti par v 54 min. 5 sek., za km je rabil 13 min. 8 sek.

Prvi je prevozil to progo in odnesel zmago s svojimi kravami Kuhar Aleksander od selekc. društva Strukovci, drugi pa Časar Jožef iz Bogojine. Najmanjšo utrujenost so kazale krave zmagovalke, največjo pa tretji par.

Povprečje znaša 11 min. 59 in pol sekunde za km, rezultat je torej prebližno isti, kot so ga dosegli pri podobnih dirkah v Magdeburgu in drugje v Nemčiji, s svojo najboljšo vprežno govedo.

Torej je tudi pri teh tekmah pokazalo našo svetlolisasto govedo, da prav nič ne zaostaja kot vprežna živina pri uspešnosti in vztrajnosti za drugimi pasmami.

3. Tekma pri oranju.

Tekmovali so krave last Kulič Mihaela od selekc. društva Brezovci in sicer B 1, 4 let stara, težka 510 kg ter B 2, 7 let stara, težka 570 kg; 2.) krave last Novaka Janeza iz Tešanovec in sicer A 34, stara 9 let ter B 17, stara 9 let, težka 480 kg, in 3.) krave last Zorko Ivana od selekc. društva Beltinci in sicer B 2, stara 7

let, težka 600 kg ter B 3, stara 8 let, težka 600 kg.

Orali so na njivi ob Radgonski cesti med M. Soboto in Černelavci z normalnimi plugi 18 cm globoko. Njiva je bila po žetvi že enkrat preorana, zemlja je srednje težka. Gonjači niso smeli imeti biča.

Začeli so vsi naenkrat. Orali so točno 30 minut. Pri oceni se je vpoštevalo površina v tem času zorane parcele, kakovost oranja, uspešnost hoje in utrujenost živine. Zmagovalke so bile Kulič Mihaelove krave iz Brezovec. Drugo nagrado je odnesel Novak Janez iz Tešanovec s svojimi kravami.

Utrujenost je bila pri vseh tekmovalkah približno enaka. Povprečna površina od enega para v pol ure zorane zemlje je bila 590 m².

Zmagovalke pri teh tekmah so se res odlično obnašale. Vpoštevati se mora tudi to, da so Kuličeve krave, ki so zmagale, bile visoko breje.

Nagrade so dobili vsi tekmovalci v denarju, vozniki in orači pa so dobili razen denarja, še vsak po eno vrečo umetnega gnojila za nagrado.

Tekme so v splošnem dobro izpadle, upamo, da bo tudi vzgojni efekt na člane živinorejce primeren.

Te tekme so pokazale, da so take prireditve tudi pri nas mogoče. Želeti bi bilo, da bi se prirejale take tekme v okviru zveze vsako leto, za kar imamo primerno mesto na ban. kmet. šoli v Rakičanu. Vsako selekcijsko društvo bi pa naj imelo podobne prireditve že poprej doma v okviru društva, najboljši material bi pa naj poslali potem na zvezne tekme. To bo lahko izpeljivo, ker bo rešila malenkostna.

(Konec.)



HORNYPHON

je najboljši in najcenejši!

Cene našim predmetom, posebno radio-aparatom smo globoko znižali! Poleg tega: znižani mesečni obroki.

Novi aparat z garantirano dobrom sprejemom dobite že **za Din 1955-**

Najmanjši mesečni obrok Din 120-
BATERIJSKI APARATI: 3, 4, 5 in 6 cevni, vsi z 2 voltnim akumulatorjem in permanent-dinamičnim zvočnikom.

Najboljši ameriški aparat HIS MASTER!

ZELO MAJHNA PORABA TOKA!

POLNIMO AKUMULATORJE HITRO, DOBRO IN POCENI!
V Vašem interesu je, če si hočete kupiti nov ali pa tudi rabljen aparat, da zahtevate našo ponudbo. Mi Vam predvajamo aparat **brezplačno in brezobvezno.** Torej brez vsakega rizika!

Trgovina radio-aparatom in tehničnih predmetov

Štivan Ernest, M. Sobota.